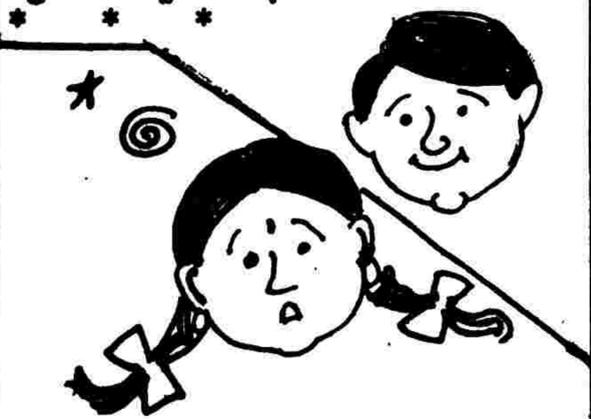


మరి రేపు!!

నిన్న
 "వాన్నా! నా క్లాస్ మేట్ సూరిగాడ్ని మాస్టారు తెలుగు పుస్తకం తేలేదని కొట్టారు. పాపం నాళ్ళ నాన్న దగ్గర కూడా డబ్బులు లేవట. నా పుస్తకం వాడికిచ్చేస్తా- నాకు వేరేది 'కొనిస్తానూ' పెదవుల్లోంచి కాక గుండె ల్లోంచి ఒచ్చిన ముద్దులొలికే మాటలతో అన్నాడు ఆరేళ్ళ విశ్వం తండ్రితో.

పాఠశాలంగారు కొడుకుని ఒళ్ళోకి లాక్కుని ముద్దెట్టుకుని మురిసిపోయారు. కళ్ళు చెమర్చగా "నేను గర్భవతులున్నాను బాబూ నిన్ను చూసి. సూరిగాడికి నేనే కొత్త పుస్తకం కొనిస్తాగా" అన్నారాయన. ఆయన మొదటి నాక్యం అర్థం కాలేదు విశ్వాసికి, కానీ రెండోది అర్థమయి ఉప్పొంగి ఒళ్ళో ఒరిగిపోయాడు.



నేడు
 'నీ ప్రాక్ బాపుంది' అంది ఐదేళ్ళ శిరీష ఆరేళ్ళ మంజులతో.

'నా దగ్గర ఇంకోటుందిగా. మరి మమ్మీనడిగి అది ఏకిస్తాను వుండు' అంటూ వంటింట్లోకి కుందేల్లా పరుగెత్తుకెళ్ళింది మంజుల.

'మమ్మీ మరేమో మన 'శిరూ'కి ఈ 'ప్రాక్' కావాలి. నాకు రెండు కొన్నాన్ గా రెండోది శిరూ కియ్యనూ... ఊ...' అంటూ తల్లి కొంగు పుచ్చు కుంది.

'కుక్కర్' మీద విజిల్ పెట్టి, కొంగు బాడ్లొ దోపుకుని కూతురు చెవి పుచ్చుకుంది వనజ.

'చంపేస్తాను. నీకు కొన్నవన్నీ దానికేస్తానంటావ్. రేపట్టింది అసలు దాంతో ఆడుకోనే వద్దు' అరిచినంత పని చేసింది వనజ. అప్పడే అక్కడికి వచ్చిన భర్తతో అంది. 'చూడండి మీ కూతుర్ని పోనీగదా ఆడు కుంటారు అనుకుంటే మీ తమ్ముడి కూతుర్ని వెత్తి వెక్కించుకుంటోంది. అసలు నాళ్ళనీ కాలనీలోంచి వెళ్ళిపోమ్మనండి. వెధవ సంత' విసుకుంటూ మొగుడికి దురూపదేశం చేస్తున్న ఆధునిక ఆదర్శమాతని చూస్తూ దిత్తరపోయింది చిన్నారి మంజుల.

—తనికెళ్ళ శంకర్

లేకనూ లేకుండా.
 నేను తల ఊపి ఊరుకున్నాను.
 * * *

ఓ రోజు సాయంకాలం అయిదు గంటలకే ఉరమని పిడుగులా వచ్చి పడ్డాడు. మనిషి చాలా న్యాకుల చిత్తుడై ఉన్నట్టు ముఖం చూస్తే తెలుస్తోంది.

నేనూ అప్పడే వచ్చాను. ఆయన వాలకం చూసి విషయం కొంత గ్రహించినా, మామూలుగానే పాద రంగా ఆహ్వానించి కూర్చోబెట్టాను.

"నీ నీ నీ! దేశం తగలదీపోతున్నదంటే తగలదీ పోదూ మరి? చిన్నా పెద్దా అంతరం లేకపోయాక ఎందుకూ ఆ చదువు?" అని కూర్చుంటూనే గింజ కున్నాడు.

నేనూ ప్రశ్నార్థకపు మొహంతో ఆయన కెదురుగా కూర్చున్నాను.

"విజమే! పెద్దవాళ్ళం అన్నాక అంతో ఇంతో చాదస్తమూ ఉంటుంది. తానెత్తుమూ ఉంటుంది. నా బొందో అవి ఊళ్ళోనాళ్ళ కోసం రెక్కలు ముక్కలు చేసుకోవడమూ ఉంటుంది. అయితే? మీరు లేదా? కుర్రవాళ్ళే! మరి నా మాటలు మీకు విషంలా తోస్తున్నాయా? తోస్తే ఇన్నాళ్ళు నన్ను మీ ఇంటికి రానిద్దురా? మేం పాఠశాలపు మనుషులమట! మానవ్వి పాఠశాలం భావాలట! అసలు ఈ కాలానికి పనికిరాముట మేమూ, మా సంపాదనామా!"

కోసంతో రొప్పతున్నారు విశ్వేశ్వరంగారు.
 నాకు కొంచెం జాలి వేసింది. అయినా తప్పదు.
 "ఇంతకీ ఏమన్నాడు పెళ్ళిమాట?" అన్నాను దాదాపు ముభావంగా.

"ఏమంటారు? అదృష్టం అందలాలెక్కిస్తే బుద్ధి బురదలోకి లాగిందని వివలేదూ మీరు? ఆఫీసు పని లోనూ అంతేవట! అందరూ అదే మాట! తన బుద్ధికి ఎంత తోస్తే అంత చెయ్యడమే తప్ప పెద్దవాళ్ళని మంచి చెడ్డా అడగడమూ, తెలుసుకోవడమూ లేదట! ఒకడు చెప్పితే వచ్చినా వినిపించుకోడట! పెద్దవాళ్ళంటే గౌరవం, మన్నన అప్పలు లేదుట. ఇంకా కుర్రాడు, వృద్ధిలోకి రావలసినవాడు—అప్పుడు వాడికి అంత అపొంకారం చూడండి! నక్క పుట్టి మూడు అదివారాలు కాలేదు, నీడు అవివిత, లంచగొండితనం ఉండకూడదని లెక్కర్లట! అసలు కలెక్టరుగారికే తంపొప్పగా తయారయ్యాట్ట! ఏదో ఓరోజు ఉద్యానవ చెప్పేస్తాడే! నీ శంకర గిరి మాన్యూకో, ఇంకో ఏజెన్సీ ఏరియాకో పరిస్మెంట్ ట్రాన్స్ ఫర్ ఇస్తే అప్పటికి కడుతుంది పంకటం..."

"అది కాదండీ! ఈ పద్ధతులూ అలవాట్లూ అవి ఆఫీసుల్లో నీ నాటి మంచో పాతుకుపోయి వున్నాయికదా, ఇవాళ మన్యోచ్చి నాటివి తీసిపోలేస్తానంటే నీ తరం అవుతుందా? ఏదో నీ పని మళ్ళు చూసుకోకుండా అందర్నీ విమర్శించడమూ, అందరి నోటి ముందు కూడు పడగొట్టడమూ ఎందుకు? అప్పటికి గాని నీకు మెచ్చి మేకతోలు కప్పరు కాబోలు! నిన్న లేదు మొన్న ఉద్యోగంలో ప్రవేశించిన సత్కాయుని కదా, మువ్వయ్యోసి ఏళ్ళూ, పాలికేసి ఏళ్ళూ పర్యమలు చేసి తలలు పండి

పోయినవాళ్ళని విమర్శిస్తానా మళ్ళు? పెద్ద పరుగులూ పెద్ద కుండలకి ఎవర్లూనా?" ఆ అనేదేదో వన్నే అంటున్నట్టు నా మీద ఎగురుతున్నాడు విశ్వేశ్వరంగారు. ఇంతకీ అతని ముందు నోరు విప్పేదో, నోట్లనే గొణుక్కుని ఇక్కడ నా దగ్గర వల్లిస్తున్నాడో!

"కుర్రాడు కదా ఇంకా! ఆదర్శాలూ అవి ఉంటాయి" సముదాయించబోయాను.

"మంచిదేవండి ఆదర్శాలు ఉండడం! లంచాలు పుచ్చుకోకూడదని, కట్నాలు పుచ్చుకోకూడదని- అన్నీ మంచి మాటలే. కాదవను. కాని కొంచెం పట్టు విడువూ ఉండొద్దూ? ముందూ వెనకా చూసుకోవద్దూ? ఒకటే మూర్ఖ తృమా?"

"అయితే పెద్దవాళ్ళు, మీ మాట కూడా. భాతరు చెయ్యలేదన్నమాట" అన్నాను నేను.

"వాడికా బుద్ధి వుంటే ఇవే? ఒరేయ్, ఇవాళ నీ పాతనను చూసి విరవీగిపోతున్నావు, దీనికి కారకు లెవరో గుర్తుందా? నిన్ను ఐ.ఎ.ఎస్.కి ప్రోత్సహించి పంపింది నేనేవని గుర్తుందా?" అవడిగితే ఏమన్నాడో తెలుసునాండి? నాళ్ళే వందమంది ప్రోత్సహించారుట, నాళ్ళలో నేనొక్కణ్ణు. అలాగే మరో వందమంది వద్దన్నారట. నాడు ఎవరి మాటా వివకుండా తనకి వచ్చిన పని తను చేశాట్ట! అంటే ఏమన్న మాట? ఇక్కడ నీ పెద్దరికమేమీ లేదు, దయ చెయ్యమనేకదూ అర్థం?" కోసంతో బుసలు కొడుతున్నారు విశ్వేశ్వరంగారు.

"ఇంతకీ ఈ సంబంధం ఎందుకు చేసుకోడట?"
 "ఆయన గారికి కట్నం ఇచ్చే సంబంధం వద్దుట. కట్నం లేకుండా ఆదర్శ వివాహం చేసుకుంటాట్ట!"
 "మరీ మంచిది. మీకు డబ్బు ఖర్చు తగ్గింది" అన్నాను నేను.

"ఇంత జరిగాక ఇంకా ఈ బుర్ర తిరుగుడు సంబంధం ఎందుకంటే మనకి! ఆ నంబై యూలై వేలూ పెడితే ఈ మాత్రం సంబంధంమరోటి దొరక్కపోదు. లోకం గొడ్డుపోయిందా? ఏదో పెద్ద ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాడని ఆక పడ్డాం గాని, ఇంత స్వతంత్ర భావాలైతే మన పిల్లకి ముద్దూ ముచ్చటా ఏం జరుగుతుంది? అసలు ఆదర్శమని చెప్పి నీ కులం లేనిదాన్ని పెళ్ళాడ తాడో! మన సంబంధం వాడికి ఎందుకు వచ్చుతుంది?" అన్నారాయన.

ఇంకా అనేక విధాలుగా ఈ సంబంధం తప్పిపోవడమే మంచిదని ఊహించి, వాదించి, తను వచ్చవెప్పకుని, నాకు వచ్చజెప్పి, గ్లాసుడు విమ్మరసం తాగి చల్లబడి వెళ్ళారు విశ్వేశ్వరంగారు.

అంతసేపూ నేను ప్రోత్సహనే ఉన్నానుగాని, ఆయన కేమీ చెప్పలేదు—మా ఊరి డిప్యూటీ కలెక్టరు శ్రీనివాస రావుకి, నాకూ పరిచయం పెరిగిందనీ, టెన్సిన్ బంతు లెత్తుతూవో, బ్రిడ్జి కార్డులు వేస్తూవో మేం అనేక విషయాలు మాట్లాడుకుంటామనీ, స్నేహ ధర్మాన్నను పరించి నేనే అతనికి ఈ సంబంధం విషయమై ఉప్పందించేవని-నీమి చెప్పలేదు.

నాకెందుకూ? కాగం కార్యం గంధర్వరే తీరుస్తారు!